

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS**

Į S A K Y M A S

DĖL ŠLAKIŲ IŠTEKLIŲ ATKŪRIMO IR APSAUGOS PROGRAMOS PATVIRTINIMO

2003 m. sausio 15 d. Nr. 3D-5/14

Vilnius

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo (Žin., 2000, Nr. [56-1648](#)) 17 straipsniu, Aplinkos apsaugos įstatymo (Žin., 1992, Nr. [5-75](#); 1996, Nr. [57-1335](#); 2002, Nr. [2-49](#)) 6 straipsniu, Laukinės gyvūnijos įstatymo (Žin., 1997, Nr. [108-2726](#); 2001, Nr. 110-3988) 5 straipsniu bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 4 d. posėdžio protokolu Nr. 54,

1. T v i r t i n a m e pridedamus:

1.1. Šlakių išteklių atkūrimo ir apsaugos programą 2003–2011 metams.

1.2. Šlakių išteklių atkūrimo ir apsaugos programos įgyvendinimo 2003–2011 m. veiksmų planą.

1.3. Lašių ir šlakių išteklių atkūrimo ir apsaugos Lietuvos vandenyse programų ir veiksmų planų įgyvendinimo priežiūros grupę (toliau – priežiūros grupė).

2. N u s t a t o m e, kad upėse, kuriomis migruoja ir neršia lašišos ar šlakiai, neleidžiama statyti laikinų ar pastovių kliūčių, trukdančių šių žuvų migracijai.

3. P a v e d a m e:

3.1. Žemės ūkio ministerijai, vadovaujantis Lašių išteklių atkūrimo ir apsaugos Lietuvos vandenyse programa ir veiksmų planu 1997–2010 metams, patvirtinta 1998 m. spalio 9 d. aplinkos ir žemės ūkio ministrų įsakymu Nr. 196/201 (Žin., 1998, Nr. [103-2849](#)), Šlakių išteklių atkūrimo ir apsaugos programa ir veiksmų planu 2003–2011 metams, ministerijos strateginiame veiklos plane papildomai numatyti Lietuvos valstybiniam žuvivaisos ir žuvininkystės tyrimų centrui atitinkamų darbų apimtis bei lėšas, skirtas šiems darbams įgyvendinti.

3.2. Lietuvos valstybiniam žuvivaisos ir žuvininkystės tyrimų centrui iš skirtų asignavimų:

3.2.1. organizuoti, koordinuoti ir vykdyti žuvų migracijos sąlygų gerinimo darbus, prižiūrėti žuvų migracijos kelius bei migracijos įrenginius, teikti metodinę pagalbą žuvų migracijos įrenginių projektavimo, statybos ir eksploatavimo klausimais;

3.2.2. lašišų ir šlakių populiacijų atkūrimo bei sustiprinimo tikslais vykdyti jų dirbtinio veisimo bei išleidimo į upes darbus.

3.3. Aplinkos ministerijai organizuoti lašišų ir šlakių išteklių mokslinius tyrimus ir monitoringą bei tinkamą migracijos kelių ir nerštaviečių apsaugą.

3.4. Priežiūros grupei:

3.4.1. koordinuoti ir kontroliuoti aplinkos ir žemės ūkio ministrų patvirtintus Lašišų išteklių atkūrimo ir apsaugos Lietuvos vandenyse programą ir veiksmų planą 1997–2010 metams bei Šlakių išteklių atkūrimo ir apsaugos programą ir veiksmų planą 2003–2011 metams, lašišų ir šlakių išteklių atkūrimo ir apsaugos darbus;

3.4.2. kiekvienais metais iki vasario 15 d. Aplinkos ir Žemės ūkio ministerijoms pateikti ataskaitą apie programų įgyvendinimą, o prireikus teikti pasiūlymus dėl jų koregavimo, atsižvelgiant į mokslinius tyrimus, monitoringo duomenis ir gaunamas lėšas.

4. P r i p a ž į s t a m e netekusiu galios aplinkos ir žemės ūkio ministrų 1998 m. spalio 9 d. įsakymo Nr. 196/201 „Dėl lašišų išteklių atkūrimo ir apsaugos programos patvirtinimo“ (Žin., 1998, Nr. [103-2849](#); 2002, Nr. [9-318](#)) 2, 3 ir 4 punktus.

5. N u r o d o m e, kad Aplinkos ministerijos informacijos kompiuterinėje sistemoje vadovaujamasi reikšminiu žodžiu „gyvūnija“.

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

JERONIMAS KRAUJELIS

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2003 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. 3 D-5/14

ŠLAKIŲ IŠTEKLIŲ ATKŪRIMO IR APSAUGOS PROGRAMA 2003–2011 METAMS

I. PROGRAMOS SVARBA

1. Šlakiai, kaip laukinės gyvūnijos dalis, yra gamtos paveldo mokslinė, ekonominė, estetinė, kultūrinė, rekreacinė vertybė, kurią svarbu išsaugoti ir perduoti būsimoms kartoms.

2. Šlakiai yra vertingas verslinės ir mėgėjiškos žvejybos objektas. Šiuo metu į Lietuvos upes migruojančių šlakių populiacija tesiekia 8–11 tūkstančių. Vandens užterštumas ir užtvankos yra vienos iš pagrindinių šių žuvų išteklių mažėjimo priežasčių. Šlakiai 1981 m. buvo įrašyti į Lietuvos raudonąją knygą, pagausėjus jų ištekliais, 1998 m. iš jos išbraukti, bet jų mėgėjiška žvejyba ir toliau leidžiama tik turint leidimus. Šių žuvų verslinė žvejyba Baltijos jūroje ribojama, o vidaus vandenyse uždrausta.

3. 1998 m. Nyborge vykusios 7-osios Baltijos jūros valstybių tarybos ministrų sesijos metu patvirtintoje Baltijos jūros regiono darbotvarkėje XXI amžiui – „Baltija 21“ pakrančių valstybėms rekomenduojama imtis priemonių, kad būtų saugomi ir taupiai naudojami žuvų ištekliai, išsaugomos ir atkuriamos žuvims bei žuvininkystei svarbios vietos.

II. PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

4. Šlakių išteklių atkūrimo ir apsaugos programos (toliau – programa) tikslas yra atkurti ir pagausinti šlakių išteklius, užtikrinant mėgėjiškos bei verslinės šlakių žvejybos perspektyvas Lietuvoje.

5. Programos uždaviniai – pagausinti šlakių populiacijas Lietuvos upėse bei užtikrinti racionalų jų naudojimą ir pasiekti, kad natūrali šlakių rituolių produkcija Lietuvos upėse 2011 metais būtų 150 000 rituolių ir sudarytų 50 proc. viso potencialaus upių produktyvumo.

III. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS

6. Šios programos uždaviniams įgyvendinti būtina:

6.1. atkurti šlakių migracijos į potencialias reprodukcijos vietas, kurios šiuo metu atitvertos mechaninėmis kliūtimis, kelius Baltijos jūros ir Nemuno žemupio, Neries, Minijos, Dubysos, Ventos ir Jūros upių baseinuose;

6.2. upėse, kurios yra svarbios šlakų migracijai, neleisti statyti (atstatyti) užtvankų ar kitų hidrotechnikos įrenginių, apsunkinančių šių žuvų migraciją;

6.3. įrengti dirbtines šlakų nerštavietes bei šlakų jaunikliams tinkamas vietas;

6.4. vykdyti šlakų išteklių būklės monitoringą, atlikti ichtiopatologinius ir genetinius tyrimus;

6.5. sudaryti palankias šlakų dirbtinio veisimo sąlygas, pastatant šlakų veisimo ir paauginimo cechą, kuriame būtų taikomos naujausios dirbtinio veisimo technologijos;

6.6. rengti rekomendacijas turimų išteklių efektyvesnio naudojimo bei saugojimo klausimais, plėsti tarptautinį bendradarbiavimą, visuomenės informavimą, mokymą ir švietimą šioje srityje;

6.7. sugriežtinti šlakų apsaugą jų migracijos bei neršto metu.

IV. REZULTATAI

7. Įgyvendinus programą, iki 2011 metų bus pasiekti šie rezultatai:

7.1. pašalintos 98 kliūtys upėse, trukdančios šlakų migracijai, pastatyta 16 žuvitakių, pertvarkytos 24 upių patvankos;

7.2. kasmet įrengiama po 0,25 ha dirbtinių nerštaviečių ir 0,25 ha tinkamų šlakų jaunikliams gyvenimui vietų;

7.3. pastačius šlakų veisimo ir paauginimo cechą, kiekvienais metais į Lietuvos upes bus išleidžiama 50 tūkst. vnt. šlakų rituolių, 50 tūkst. vnt. vienos vasaros jauniklių ir 150 tūkst. vnt. mailiaus;

7.4. iki 2005 m. sukurta monitoringo duomenų bazė ir informacinė sistema, padedanti optimaliai reguliuoti šlakų išteklių naudojimą Lietuvoje;

7.5. nuo 2006 m. natūralaus neršto šlakų rituolių skaičius kasmet padidės ne mažiau kaip po 15 tūkst. vnt.

V. PROGRAMOS FINANSAVIMAS

8. Lėšos šiai programai įgyvendinti 2003–2011 metais skiriamos pagal finansines galimybes iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, tarptautinių projektų vykdymo, Aplinkos apsaugos rėmimo programos, užsienio finansinės pagalbos bei kitos negrąžintinos finansinės paramos.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2003 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. 3 D-5/14

**ŠLAKIŲ IŠTEKLIŲ ATKŪRIMO IR APSAUGOS
PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO 2003–2011 M. VEIKSMŲ PLANAS**

[illegible]

jauniklių gausumo, genetiniai ichtiopatologiniai tyrimai, monitoringas, ženklinimas, įžuvinimo plano parengimas)											
4. Dirbtinis veisimas:	6620	1100	2520	400	400	400	450	450	450	450	LVŽŽTC
4.1. šlakių paauginimo cecho statyba	2920	800	2120								
4.2. šlakių reproduktorių gaudymas, laikymas, ikrų surinkimas ir inkubavimas, šlakių jauniklių ir rituolių išleidimas: mailiaus – 150 tūkst. vnt.; jauniklių – 50 tūkst. vnt. (1 metų); rituolių – 50 tūkst. vnt.	3700	300	400	400	400	400	450	450	450	450	
5. Visuomenės informavimas, mokymas, švietimas (pasitelkus žiniasklaidą, teikti informaciją apie šlakių išteklių būklę, jų apsaugą, dirbtinį veisimą, mėgėjiškos ir verslinės žvejybos plėtojimą, organizuoti specializuotus seminarus)	90	10	10	10	10	10	10	10	10	10	AM, ŽŪM, LVŽŽTC
Iš viso:	11130,1	1420	3190	817	954	830,6	892,5	849	963	1214	

PASTABOS:

1. Sutrumpinimai: ŽŪM – Žemės ūkio ministerija; AM – Aplinkos ministerija; LVŽŽTC – Lietuvos valstybinis žuvivaisos ir žuvininkystės tyrimų centras.

2. Programai finansuoti iš valstybės biudžeto 2003 m. numatyta skirti 1420 tūkst. litų, iš kurių 1100 tūkst. litų – iš Lietuvos valstybiniam žuvivaisos ir žuvininkystės tyrimų centrui skirtų asignavimų, 310 tūkst. litų iš Aplinkos apsaugos rėmimo programos, užsienio paramos ar kitų lėšų, skirtų žuvų ištekliais atkurti ir saugoti. 2004–2011 metų finansavimo dydis bus koreguojamas pagal faktiškai gaunamų lėšų kiekį.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2003 m. sausio 15 d.

įsakymu Nr. 3D-5/14

(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2006 m. birželio 6 d.

įsakymo Nr. 3D-233/D1-283 redakcija)

**LAŠIŠŲ IR ŠLAKIŲ IŠTEKLIŲ ATKŪRIMO IR APSAUGOS LIETUVOS VANDENYSE
PROGRAMŲ IR VEIKSMŲ PLANŲ ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪROS GRUPĖ**

Laimutis Budrys	–	Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos departamento direktorius, grupės vadovas;
Nariai:		
Raimondas Bogdevičius	–	Lietuvos valstybinio žuvivaisos ir žuvininkystės tyrimų centro Žuvivaisos ir ichtiologijos skyriaus vedėjas;
Juozas Dautartas	–	Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento direktoriaus pavaduotojas;
Antanas Gonta	–	Žuvininkystės departamento prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos direktoriaus pavaduotojas;
Vilmantas Graičiūnas	–	Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos departamento Gamtos išteklių skyriaus vedėjas;
Valdas Gečys	–	Žuvininkystės departamento prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Akvakultūros ir vidaus vandenų skyriaus vedėjas;
Vytautas Kesminas	–	Vilniaus universiteto Ekologijos instituto Hidrobiontų ekologijos ir fiziologijos laboratorijos vadovas;
Povilas Kinduryš	–	Lietuvos valstybinio žuvivaisos ir žuvininkystės tyrimų centro generalinis direktorius;
Rymantas Kižys	–	Lietuvos valstybinio žuvivaisos ir žuvininkystės tyrimų centro Mokslo ir monitoringo departamento Žuvų migracijos skyriaus vyresn. specialistas;
Antanas Kontautas	–	Klaipėdos universiteto Gamtos ir matematikos mokslų fakulteto Biologijos katedros dėstytojas;
Kęstutis Motiekaitis	–	Valstybinės aplinkos apsaugos inspekcijos Gyvūnijų naudojimo kontrolės skyriaus vedėjas;
Vytautas Naruševičius	–	Aplinkos apsaugos agentūros Aplinkos monitoringo ir tyrimų koordinavimo skyriaus vedėjas;
Jonas Pašukoms	–	Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Gyvosios gamtos skyriaus vedėjas;
Justas Poviliūnas	–	Lietuvos valstybinio žuvivaisos ir žuvininkystės tyrimų centro Mokslo ir monitoringo departamento direktorius;
Rimantas Repečka	–	Vilniaus universiteto Ekologijos instituto Jūros ekologijos laboratorijos vadovas;
Albertas Skerniškis	–	Valstybinės aplinkos apsaugos inspekcijos

Gyvūnijos naudojimo kontrolės skyriaus vyresnysis
valstybinis aplinkos apsaugos inspektorius.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-150/D1-161](#), 2005-03-21, Žin., 2005, Nr. 39-1279 (2005-03-26), i. k. 1052330ISAK0/D1-161

Nr. [3D-233/D1-283](#), 2006-06-06, Žin., 2006, Nr. 65-2404 (2006-06-10), i. k. 1062330ISAK3/D1-283

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-150/D1-161](#), 2005-03-21, Žin., 2005, Nr. 39-1279 (2005-03-26), i. k. 1052330ISAK0/D1-161

Dėl žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro 2003 m. sausio 15 d. įsakymo Nr. 3D-5/14 "Dėl šlakių išteklių atkūrimo ir apsaugos programos patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-233/D1-283](#), 2006-06-06, Žin., 2006, Nr. 65-2404 (2006-06-10), i. k. 1062330ISAK3/D1-283

Dėl žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro 2003 m. sausio 15 d. įsakymo Nr. 3D-5/14 "Dėl šlakių išteklių atkūrimo ir apsaugos programos patvirtinimo" pakeitimo